

IN - BETWEEN

DESIGN PLATFORM
CONTENT • CURATION • CONSULTANCY • TALKS • EVENTS

ANASAYFA BİZ PROJELER YAYIN KONUŞMA&ATÖLYELER GALERİ DUYURULAR EN

BUŞRA TUNÇ

July 19, 2018 / Dilek Ozturk

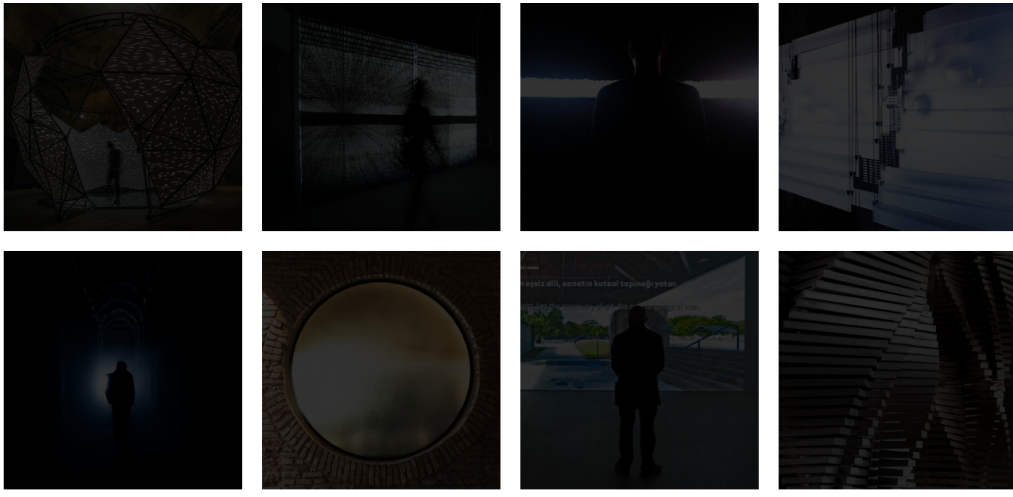
Buşra Tunç ile "yoldan çıkmış mimarlık" olarak ifade ettiği alternatif mimarlık yapma biçimleri, temsilin etkisi ve eser arasındaki gerçeklik ilişkileri üzerine, Galata'daki atölyesinde sohbet ettik.

Kahn mimarlığa doğrudan malzemeye ve ışıkla kurduğu ilişki üzerinden yaklaşıyor. Bu, benim mimarlığa bakış açımı da her zaman şekillendiren bir yaklaşım oldu.

Buşra; etkileşim tasarımı, sanat, endüstriyel ürün tasarımı ve mimarlık disiplinleri üzerine çalışıyorsun. İçerikleri ve ölçekleri farklı da olsa hepsi bir mekan fikriden yola çıkıyor.

Mimarlık temelinde bütün disiplinlerle doğrudan bağlı olan bir alan. Ben, ışık yerleştirmesi, ürün ya da bir video yaparken de mimarlık yapıyorum. Mimarlıkla birlikte sinema eğitimi aldığım dönemde de, bir filmin, filmin mekanlarının ve izleyicinin de inşa edilebilir şeyler olduğu fikriyle bu iki disiplin arasındaki kesişim alanı üzerinde durdum. Ne o ne bu, ikisini de barındıran yeni bir disiplin gibi. Disiplinlere dair bu ayrışmalar zamanla eriyor, kesişimlerden doğan yeni alanlar türetiyor insan. Herhalde sonunda bir işe mimarlık, sanat, tasarım diye bakmaktan vazgeçiyor ve bu sınırların ortadan kalktığı ilişki ağı içinde hareket ediyorsun.

Mimarlık sadece bir mekanın fiziksel anlamda üretim disiplini değil, bir fikri inşa etme yöntemi aslında. Bu farklı ölçeklerde kavrayabilme yetisi, salt uzama ilişkin bir mesele olmayıp, her türden nesneye ya da fikre uygulanabilir. Bu nedenle mimarlık benim için sadece fiziksel bir yapı üretmek değil, bir atmosfer inşa etmek ve bu sözünü ettiğim düşünsel yaklaşımı farklı alanlarda tasarlayabilmek özetti.

2015-2018 yılları içinde üretilen işlerden görseller

Geçtiğimiz dönem senin için nasıl geçti?

Geçen dönem, aynı anda üzerine çalıştığım iyi projeler oldu. Çok hareketli bir tempoyu beraberinde getirirse de birbirlerini beslemesi açısından çok değerli karşılaşmalardı. İleri Asmalimescit'teki bir konser mekanının dönüşüm projesiydi. Baştan sona bütün özgünlüğü ortadan kaldırılmış tuğla yığma bir yapı- bir 'yenileme' ile mekanın kemerleri, nişleri kapatılmış, tüm tuğla duvarları sıva ile düzlenmiş, ahşap tavanı gizlenmiş. Mekanı bütün bu yükünden kurtarmak, sıfır noktasına geri döndürmek ve sonra en az müdahale ile yeni işlev kazandırmaktı temel yaklaşım.

Bu proje üzerine çalışırken aynı anda Pera Müzesi'nde gerçekleşen "Louis Kahn'a Yeni'den Bakmak" sergisinin video yerleştirilmesi üzerine çalışıyordum. Bir taraftan bir tuğla yapıyı özgün haline döndürmeye çalışırken diğer taraftan "tuğlaya ne olmak istediğini" soran, "ışık için mekan yaratan" Louis Kahn'ı araştırmak benim için değerli bir tesadüftü. Kahn mimarlığa doğrudan malzemeye ve ışıkla kurduğu ilişki üzerinden yaklaşıyor. Bu, benim mimarlığa bakış açımı da her zaman şekillendiren bir yaklaşım oldu.

Bahar ayında ise Bülent Erkmen'in Remix sergisinde, sergi tasarımının mimari yönetimi ve video, ses çalışmalarının prodüksiyonu işlerini yürüttüm. Aynı anda, kolektif bir çalışma yürüttüğümüz, bir mekanda kalıcı bir enstalasyon üzerine çalıştım. Remix sergisi 400 çalışmanın sergilendiği bir labirent yapısı idi. Tasarladığımız enstalasyon ise binlerce parçadan inşa edilen konstrüktif bir çözümdü. Bir dönem içinde bu kadar çeşitli, birbiri içine geçen karşılaşmaların olması benim bulaştığım alanların bir özeti oldu aslında.

Louis Kahn'a Yeni'den Bakmak sergisinde izleyiciyi içine alan bir video yerleştirme kurguladın.

Videoyun sınırlarını, mekanın kendisinin belirlediğini söylemek, yerleştirme fikrini özetliyor. Büyüklüğü, ölçeği, karmaşık teknik altyapı sistemi ve mekanın sınırlarını kaplamasıyla, mekanla doğrudan bütünleşik bir çalışmaydı.

Mekandaki her noktayı da kullanmış oldun.

Mekanın sınırlarının nerede başlayıp bittiği ve bunu nasıl belirlememiz gerektiği önemli bir sorunsaldı. Bu aşamada Bülent Erkmen'le beraber çalıştık. Sonuç olarak 29 metreye 4 metrelik bir alanda izleyicinin her noktada Kahn'ın yapılarını mekan olarak deneyimleyebildiği bir yerleştirme ortaya çıktı. İzleyiciyi burada hareketsiz bir noktadan videoyu izleyen bir nesne olarak değil, videonun akışı ile birlikte uzamda hareket eden bir katılımcı olarak ele aldık. Bu anlamda geleneksel sergi izleme deneyiminin dışına çıkan ve izleyiciyi de tasarıma dahil eden bir yaklaşım benimsedik. Görüntüyle birlikte Kahn'ın sesinden oluşturulmuş atmosferik ses kurgusu (surround mix) mekanda hareket ediyordu ve bu izleyicide hareketi tetikliyordu. Bu hareketten başı dönenlerin olması beni biraz keyiflendirdi doğrusu. Yapının içindesin ve yapı çarklarla hareket ettiriliyor gibi.

Louis Kahn'ı araştırmak zaten başlı başına bir soruydu ve bir sene boyunca arka planında araştırma, makale deşifre etme ve analiz etme süreçleri vardı. Kahn'ın dünyasını anlamak zor, çünkü Kahn hayatı ve işleri çok fazla katman barındıran biri.

Sergide Müge Cengizkan'ın da editöryel bir seçkisi vardı. Metin ve görsel eşleştirme süreci nasıl geçti?

Kahn'a Yeni'den Bakmak fikri, Cemal Emden'in bir yılı aşkın bir süre boyunca Kahn'ın yapılarını tek tek dolaşarak kaydetmesi sonucu ortaya çıktı. Mekansal video serginin ana

karakterini oluşturdu. Videoda kullanılan fotoğrafları, alışageldik bir yöntemle ardışık olarak sunmaktansa, mekanla bütünleşen, akışkan bir video olarak tasarladık.

Müge Cengizkan Kahn'ın yapılarını, "ışık", "strüktür" ve "yer" kavramlarıyla kurdukları ilişki biçimine göre üç kategoriye ayırdı ve Kahn'ın mekan üzerine söylemlerini bu kategoriler altındaki yapılarla eşleştirdi. Bu eleme oldukça çetrefilli bir süreçti. Videoda geçen ve kitaba giren cümleler, sesler; hepsi bir süzgeçten geçti.

REMIX ve RE/FRAMING LOUIS KAHN sergilerinden görseller Fotoğraf :Hadiye Can Gökçe ve Pera Müzesinin izniyle

Aynı anda geniş bir yelpazede çalışırken mekana yaklaşım biçimini hangi dinamikler belirliyor

Mekanın kişiye sezdirdikleri fikri de beraberinde getiriyor. Mekanla çalışırken, onunla konuştuğum ve mekanın da bana sorular sorduğu ve yanıtlar verdiği karşılıklı bir bağ kuruluyor. Bu nedenle her şeyin kağıt üzerinde en baştan belli olduğu, oluşum sürecinin tamamen askıya alındığı apriori bir mimarlık değil, mimarın mekanın inşasının tüm süreçlerinde onunla diyalog halinde olduğu, gerektiğinde karar değiştirebildiği dinamik bir yaklaşımı çok önemsiyorum.

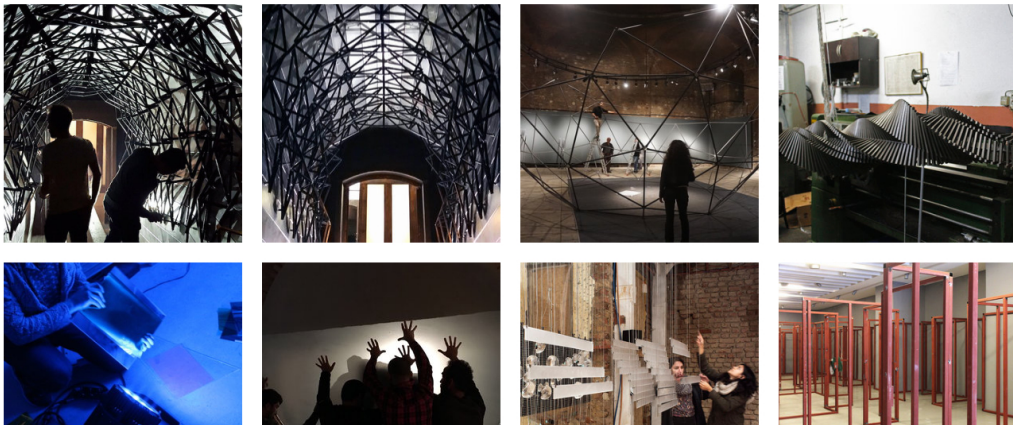
Mimarlığın doğası gereği holistik (bütünsel) bir disiplin olduğuna inanıyorum. Süreci parçalara bölüp çalışmak, verimli sonuçlar doğurmuyor. Dolayısıyla üzerine çalışacağım iş, baştan sona alıp götürdüğüm bir süreç şeklinde var oluyor.

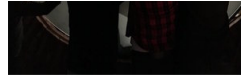
Mimarlık pratiğinde çoğunlukla teslim zamanı kaygısına dayalı bir pratik var. Bir nevi masa başı mimarlığı...

Şimdi kıyasından işe dahil olacağım projelere biraz mesafeli duruyorum. Benim de bir mimarlık ofisi çalışma sürecim oldu ve bu refleks burada gelişti. Bu süreçte çok iyi koordinasyon öğrendiğimi söyleyebilirim, fakat tüm sürece hakim olamamanın ve mekanı üretmeye zaman tanıyamamanın ben de yarattığı bir öfke oluyor. Sistematik pratik açısından iyi gelen fakat mimarlığın fiziksel üretim anlamı ağır basan bir durum var. Dolayısıyla temas edebildiğin durumları çeşitlendiremiyorsun. İlişki kuramadığın bir durum içinde proje üretiyorsun ve onu kendi kaderine terk ediyorsun. Mimarın elini her taşın altına koyup projenin her sürecinde aktif olarak var olduğu bir pratik bu durumu kırıyor. Ben de bu yöntem içinde işler üretiyorum.

Bu süreç içerisinde, şu an bu sohbeti de gerçekleştirdiğimiz, atölyeni kurdun Galata'da.

Evet bir buçuk yıl evvel üretimlerime devam etmek için Müdahale ismiyle atölyemi kurdum. Zaman zaman işbirliği yaptığım proje süreçlerinde sayı artıyor, kalabalıklaşıyor. Genelde izole olabildiğim bir ışık gibi kullanıyorum. Hem bu bina, hem de çevrede yaratıcı işler üretilen ve zanaat üretimler yapan çokça atölye var. Teraslarda bir araya geliyoruz ve iyi etkileşimler kuruyoruz.

Süreç görselleri

Tüm sürecin içinde olup, oluşturduğun bu alanda nasıl karşılıklar alıyorsun?

Pratiğinin devamlılığı için ne tür yöntemler kurguluyorsun? Temsiliyet senin için ne kadar önemli?

Bir su birikintisine taş attığımızda oluşan periyodik dalgalar ve onun kıyıya ya da başka diğer taşlara çarpıp oluşturduğu iç içe geçen hareketler gibi tarif edebiliyorum yaptığım işlerin akışını. Benim için süreç hep böyle işledi. Yaptığım işler yeni işleri doğuruyor. Hem mimari alanda hem de katıldığım sergilerdeki süreklilik zincirleme olarak kuruluyor. Bu akışın kendiliğinden, yaptığım işler üzerinden kuruluyor olması çok değerli.

Elbette yapılan işleri görünür kılmak bu devamlılığa bir katkı yapıyor. Diğer yandan temsille yaratılan bu etkiden daha önemlisi, işin gerçekte, yerinde görüldüğü zaman ki etkisi. Temsili, eğer işin kendisinin önüne geçiyorsa bunun sorunlu bir iş olduğunu düşünürüm. Ben işi gerçekte olduğundan farklı göstermeye çalışan yapay temsillerden uzak duruyorum. Tam tersine içinde zaman fikrini ve duyumsamayı barındıran bu yüzden fotoğraf veya videoyla temsil edilemeyen yapılar kurmaktan yana olduğumu söyleyebilirim.

İmajları her yerde dönen ve oldukça etkili görünen, fakat doğrudan deneyimlediğimizde hayal kırıklığı yaşadığımız projelerin sayısının arttığını gözlemliyorum. Çünkü çalışmayı manipülatif yapay temsiller üzerinden sunma yetisi gelişti. Bir şeyin temsili çok iyi görünebilir ama bu onun kendisinin niteliğini belirlemez.

Herhangi bir obje, bina, ürünün nasıl olduğuna instagramdan bakıyorsun ve bu dünya çok manipüle edilmiş bir algı sunuyor. Bir işin nasıl olduğu ile ilgili birilerinin yazdıklarından okuma ve öğrenme durumu; yerini imaja bıraktı. Sadece temsil için iş üretilmeye başlandı dolayısıyla.

Evet gidilip görülecek değil, konulup fotoğraf çekilecek işler üretilmeye başlandı. Çalışmaya instagram arka planı muamelesi yapıyoruz.

Evet, tasarımın iletişimini yapmak çok hassas bir durum. Ortaya çıkan ürünün değer algısını çok kaydırabileceğin kontrollü / kontrolsüz bir güç var elinde.

Bugün, gördüğümüze inanma ve güvenme pratiğinin bizim için anlamını değiştiren bir görsellik algısı var artık. Gördüğümüz imajın gerçekliğinden ilk anda şüphe duyma refleksi geliştirdik. Bu bir taraftan çok heyecan verici diğer yandan kontrolsüz bir güce uyarlanmaya çok yatkın. Kullandığımız medya platformları çoklanmış uzuvlarımız gibiler. Kendi temsilimizi farklı biçimlerde bu medyalar aracılığıyla var edebiliriz. Bütün bu imajlara doymuş yapı içinde üretim kendini nasıl en iyi şekilde ifade ediyorsa sunumu da o şekilde yapılmalı, bana kalırsa. Yeni teknik ve yöntemleri kullanmamız gerekiyor. Bir iş gerçekten nitelikli değilse, popüler bir temsil olarak bir süre görevini yerine getiriyor ve sonrasında yitip gidiyor. Kalıcı şeyler yapmak ile ilgili bir dert edindiğinizde bu gücü sonuca ve görüntüye değil, sürece ve bağlama odaklıyorsunuz. Detayların dünyasına giriyorsunuz.

Katılıyorum. Üreten biri olarak ürünün iletişimini nasıl yapacağın noktasında kaygı taşıyorsun.

Evet, inanman gerekir öncelikle, sunduğun şeye. Ve daha önemlisi sadece işin kendisine değil onu ortaya çıkaran ilişkilere ve işbirliklerine. Eğer ortaya çıkan ürüne gölge düşüren yanlış yaklaşımlar geliştirse onu sunmanın da kıymeti kalmıyor. Ortaya çıkan şey nihayetinde bir meta. Onu asıl var eden üretim süreci, hikayesi.

Görsel bu kadar hızlı üretilirken yazının bu kadar hızlı üretilmesi imkansız.

Sindirmez, zaman ayırmaz, takip etmez, üreten kişinin geçmişini bilmeniz, karşılaştırma yapabilmemiz gerekiyor

Zamanları farklı işleyen iki ayrı yapı. Bu görsel denizi içinde, yazının etki gücü çok kuvvetli. Ben de son zamanlarda bu kadar ciddi görsel, yapsal üretim arasında bu süreçlerin hikayelerini yazmak ile ilgili bir dürtü hissediyorum. "Tüm bunları ne için yapıyoruz?" çözümlemesi üzerinde duruyorum. Şehirde rastlayıp yakaladığım görüntülerin, yeni medya işlerine benzerliği üzerine muzipçe bir tartışma açıyorum. Bizim nasıl baktığımız ve onu nasıl işaretlediğimiz, gündelik olanı sorgulatan bir yapı haline dönüşüyor. Bugünün sanatı tüm bu sıradanlık ve geçicilik arasında kurulan ilişkilerden doğuyor.

Mimarlığı alternatif pratikleri üzerinden, sanatı içine alan, sonuca değil sürece vurgu yapan, temsiliyet meselesine kişisel etik sınırlar ölçüğünde yaklaşan bir tarzın var. Durduğun bu nokta ileride ne şekilde evrilecek?

Su an iç içe geçmiş birbirivle konuşan projeler üzerinden vürüten bir süreç var. Bunun

gelecekte daha da çeşitlenmesini arzu ediyorum. Bu nedenle hem disiplin hem de malzeme anlamında, sınırlamak yerine giderek genişleyen ve yeni ilişki tipleri doğuran yapıları sık sık aklımdan geçiyorum. Bu süreç yine üzerine çalıştığım projelerle evrilecek. Şimdi gündemde olan birkaç başlık var. Müzik, sinema, ışık festivalleri, atölyeler ve kırsal mimarlığı üzerine projeler. Deneysel müzik aletleriyle su, ses ve ışık ilişkisi üzerine performatif bir çalışma planlıyorum. Bunun dışında şehirdeki mevcut ışık etkilerinin görselleştirildiği başka bir yerleştirme üzerinde daha çalışıyorum. Bir sinema filminin ortaya çıkışına en başından dahil olduğum bir süreç var. Kırsalda mimarlık yapmama el verecek konut projeleri var.

Tüm bunların toplamına "yoldan çıkmış mimarlık" diyorum -Nevzat Sayın'la bir sohbetimizde ortaya çıktı bu tanım- ve bu fikirle üretimlere devam ediyorum.

Teşekkürler!

Linkler:

OCULUS, 2016

Instagram

Share 4 Likes

← ALPER DERİNBOĞAZ

YOĞUNLUK →

Comments (0)

Newest First [Subscribe via e-mail](#)

Preview [POST COMMENT...](#)

@inbetweenonline

All rights reserved.
© 2019 in-between
info@in-between.online